

A labirintus

Dr. Noha hétköznapijai

Eörsi István

tárcanovellái hetente
jelennek meg
mellékletünkben

„A padlásra vagyok” – olvassa a barátja ajtajára szegezett cédulán a krikssz-krakszot dr. Noha. Egy felfelé mutató nyíl is virul ott. Dr. Noha habozás nélkül lemegy a pincébe.

Barátja klottgatyában a földön kuporog egy kétszer kétméteres falabirintus fölött. „Tudtam, hogy nem mászol fel a padlásra – mondja –, látni se akaróalak, ha beugranál nekem.” És felbámul dr. Nohára. A szőrbozótból, mely benőtte arcát, csak két nagy szeme látszik ki, és összezárt, vastag ajkai. „Két hete költöztem ide, mert már nem férök be a lakásomba. Annyi verset írtam az utóbbi időben, hogy még a konyha is tele van velük. A hálósobámban pedig a plafonig érnek. Mármost én gyakran alszom el égő cigarettával a számban. Nincs kedvem porig égni.” Dr. Noha erre megkérdi, hogy mikor olvashatná el az új verseket. „Nem olvashatod el – fe-

leli barátja –, mert az újakat láthatatlan tintával írtam. A régieket meg már olvastad úgyis.”

Ezzel felkattintja a labirintus üvegfedelét, és egy alfa betűvel jelölt fémegérkét rak le a bejáratához. Innen kacskaringós, egymást keresztező, egymáshoz közeledő és egymástól távolodó vájatok vezetnek a véghez, amelynél egy nagy ómega virul. Ide egy kis fémcicát helyez el. Ezenkívül volt még egy tucat egyéb kijárat is, pici ómegával és macska nélkül. Zsebéből kétbillentyűs távirányítót vesz elő. Becsukja az üvegfedele, és nyomogatni kezdi az egyik billentyűt. Az egér megindul, cikázik és kanyarog a labirintusban, többször is majdnem távozik valamelyik kis ómegás kijáraton át, míg el nem ér a nagy ómegához. Ekkor a macska kitátja száját, és az egérke eltűnik benne.

„Nagyon jó – mondja doktor Noha.

– Mióta kísérletezel ezzel?” Barátja vállat von. „Mintegy ötvenöt éve – feleli. – Miért érdekes, hogy mióta? A felesleges kérdések 70-80 százaléka úgy kezdődik, hogy »Mióta?«, vagy pedig úgy, hogy »Meddig?«” És elnéz dr. Noha vállá mellett. Ez, hogy elűzze rossz kedvét, arra kéri, hogy ismétlje meg a mutatványt. Ötször egymás után ugyanúgy végződik a kísérlet. „Miért nem távozik az egér a többi kijáraton át? – kérdi dr. Noha. – Hiszen oda is vezetnek utak!” „A labirintust úgy terveztem – feleli a barátja –, hogy az egér a látszat ellenére nem juthat el a többi kijáratához, és szükségképpen a macska szájában végzi.” Amikor ezt kimondja, kissé széthúzza az ajkát, és láthatóvá válnak fekete metszőfogai. Dr. Noha rögtön kitalálja, hogy nevet. „Ez a játék is arról szól, amiről a költészetem – mondja. – Bár-hogyan kanyarodik az egér, a macska

szájában végzi.” „Aprólékos munka – válaszolja dr. Noha –, és mégis nagyszabású. Mit tervezel vele? Szabadalmaztatni szeretném, csak még nincs neve.” Doktor Noha megvakarja a fejét. „Mit szólnál ehhez: »Minden jó, ha a vége jó.« Túl vicces – feleli a barátja. – Rég figyelem, hogy amikor komolynak kell lenned, akkor viccelsz, és amikor eljön a vicc ideje, akkor elérékenyülsz.”

Útjára engedi újra, és az egyik macskátlan kijárat felé irányítja az egeret. De ez mintegy öt perc küzdelem után ott végzi, ahol korábban. „Megvan – mondja a költő. – »Parabola a szabadságról.«” „Pompás – feleli dr. Noha. – Most találd ki?” Barátja rámered, majd megnyomja távirányítója másik billentyűjét, mire vaksötét lesz a pincében. „Ne haragudj – mondja dr. Noha –, én még nem léptem ki az időből.”

Semmi válasz.